

WEG UIT DE DAKLOOSHEID

SCHULDIG AAN BESTAANSONZEKERHEID.

Een moeder van haar kind scheiden door
een gebrek aan betaalbare woningen
is Brussel onwaardig.

Beste schenkers,

Het is een realiteit waar we niet veel over praten, maar die hele levens verwoest door onverschilligheid: in België worden kinderen in tehuizen geplaatst omdat hun moeders arm zijn. Niet gewelddadig. Niet nalatig. Arm.

Vandaag worstelen alleenstaande vrouwen, vrouwen die aan het hoofd staan van eenoudergezinnen, om te overleven tegen de achtergrond van een extreem tekort aan betaalbare woningen. In Brussel is één gezin op drie een alleenstaande ouder, waarvan 87% vrouwen, van wie een kwart onder de armoedegrens leeft ^[1]. Velen hebben enkel toegang tot onzekere en ongezonde huisvesting of een woning die buiten hun bereik ligt. Anderen hebben helemaal geen huisvesting.

En al te vaak is de hulp die de instellingen in deze situaties bieden geen hulp, maar een scheiding. Het kind wordt geplaatst. Officieel “voor zijn eigen bestwil”. In werkelijkheid omdat onze samenleving hen niets anders te bieden heeft dan georganiseerde verlatenheid ^[2].

Bestaansonzekerheid zou mag nooit een reden mogen zijn voor plaatsing.

Toch is dat wel het geval. Uit verschillende onderzoeken blijkt dat kinderen uit arme gezinnen – vooral wanneer ze bij een alleenstaande moeder wonen – oververtegenwoordigd zijn in beslissingen tot ouderlijke scheiding die Jeugdzorg neemt ^[3]. Deze plotselinge en langdurige plaatsing wordt ervaren als een scheuring: door het kind, door de moeder en soms door beiden. Voor het leven ^[4].

In 't Eilandje zien we het elke dag: sommige moeders die ons *dagcentrum voor vrouwen Circé* bezoeken, lopen dit risico. Hun enige ‘fout’? Ze hebben geen thuis. Hoe kun je je

Krant van de schenkers – driemaandelijks – juli, augustus, september 2025 – Kantoor van neerlegging : Brussel X | V.U. Ariane Dierickx, Sint-Gilliskerkstraat 73 - 1060 Brussel

Foto's van de tentoonstelling “Van de straat af, (weer) een thuis, (weer) rust vinden.” Ruimte en sfeer, steelse bewegingen, het alledaagse leven, intimiteit... Dit is wat fotografe Justine Dofal heeft vastgelegd in ons *Opvanghuis voor dakloze vrouwen en kinderen* in Brussel.

Grafische vormgeving en layout: © Zeppoz

Redactiecomité: Gaëtan Delmar, Ariane Dierickx, Martin Grimberghs et Jérémie Mercier

Met de steun van:

kinderen beschermen als je ze niet eens een dak boven hun hoofd kunt bieden? Hoe kun je een nieuw leven opbouwen zonder privacy, zonder autonomie, zonder wortels?

Daarom willen we verder gaan.

We willen **meer behoorlijke en betaalbare woningen creëren**, zodat geen enkele moeder ooit nog hoeft te kiezen tussen op straat leven of haar kind verliezen.

We willen ook onze **opvanghuizen herdenken** om de beperkende gemeenschappelijke ruimtes te verkleinen en **individuele studio's** te ontwikkelen die zelfstandig en veilig zijn en geschikt voor gezinsleven. Plekken waar de ouder-kindrelatie zich kan blijven ontwikkelen, zelfs in preciaire omstandigheden.

Ten slotte willen we via ons expertisecentrum "Gender & sociaal werk" **een onderzoek opstarten** om de realiteit van deze moeders beter te begrijpen, de mechanismen van precarisering in kaart te brengen en professionals in de jeugdhulpverlening en daklozenopvang beter op te leiden om samen te werken, wat die gezinnen rechtstreeks ten goede komt.

Deze projecten zijn van essentieel belang. Ze kunnen onherstelbare schade voorkomen. Ze houden een gezin bij elkaar. Ze bieden een kind een toekomst zonder het van zijn moeder weg te halen.

Maar daarvoor hebben we uw hulp nodig. Uw steun, uw trouw en uw regelmatige giften maken het verschil. Ze stellen ons in staat om in te grijpen waar de overheid tekortschiet en oplossingen te bedenken waar het systeem faalt.

Laten we samen een dam opwerpen tegen het onaanvaardbare.

Bedankt dat u ons steunt.

Ariane Dierickx

Algemeen directrice van 't Eilandje

[1] Ligue des familles, *Recherche-action sur les attentes et les besoins des familles monoparentales*, 2022.

[2] Axelle Magazine, *Placements abusifs d'enfants : pour leur bien ?*, 2022.

[3] Wagener, Martin. *Familles monoparentales et précarité : entre luttes de genre et logique d'exclusion*, thèse de doctorat, UCLouvain, 2012.

[4] Axelle Magazine, *Kindja et Melani : récit de mamans désenfantées*, 2021.

[5] Ontwerp van een studie, gevoerd door 't Eilandje – expertisecentrum "Gender, onzekerheid én maatschappelijke werk", 2025.

MOEDER ZIJN... TE ARM OM HET TE BLIJVEN?

In Franstalig België worden jaarlijks **bijna 40.000 kinderen** uit hun gezin geplaatst: in instellingen, pleeggezinnen of gespecialiseerde diensten ^[1]. Hoewel sommige situaties dringende bescherming vereisen, **wordt een toenemend aantal plaatsingen gemotiveerd door 'precaire omstandigheden'**, met name het ontbreken van stabiele huisvesting.

Geen dak, geen recht ?

Alleenstaande moeders in zeer precare situaties zien hun kinderen bij hen weggehaald, niet omdat ze tekortschieten, maar **omdat ze geen woning hebben**. De particuliere huurmarkt is ontoegankelijk voor een alleenstaande moeder die een uitkering ontvangt van het OCMW. En het kan jaren duren voordat er een sociale woning beschikbaar komt [3]. Bij gebrek aan een tussenoplossing wordt **plaatsing in een instelling de standaardoplossing**.

“Opvang buiten het gezin kan noodzakelijk zijn, maar mag nooit een antwoord zijn op armoede. Kinderen uit arme gezinnen zijn echter oververtegenwoordigd in scheidingen. Dat is een structurele onrechtvaardigheid.”

— Benoît Van Keirsbilck, van de vzw Défense des Enfants International ^[3]

Is de plaatsing van een kind duurder voor de samenleving dan steun aan het gezin?

Ja, plaatsing in een instelling kost vaak **meer dan €3.000 per maand**, terwijl preventieve ondersteuning gemiddeld **4 tot 5 keer minder kost** ^[4].

Een scheiding die in strijd is met de grondrechten

Het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind is echter ondubbelzinnig: een kind heeft het recht om bij zijn familie te wonen, behalve in geval van ernstig gevaar ^[5]. En het Europees Hof voor de Rechten van de Mens stelt dat armoede op zich geen reden kan zijn voor een scheiding van het gezin.

Worden alleenstaande moeders echt gediscrimineerd bij beslissingen over plaatsing?

Ja. Volgens AGORA, Vie Féminine en de Ligue des droits humains, worden moeders in precare situaties voortdurend gestigmatiseerd, wat nog wordt versterkt door subjectieve oordelen op basis van geslacht, sociale of culturele afkomst ^[6].

“Slaapt een moeder bij haar kind? Dat wordt als abnormaal beschouwd. Huilt ze niet? Dan is ze koel. Huilt ze te veel? Dan is ze labiel. Alles wordt verdacht.”

— dienst AGORA, Précieux enfants, 2020

Waarom zijn er niet meer sociale woningen voor moeders in preciaire situaties?

In België zijn slechts 6,7 % van de woningen bestemd voor sociale huisvesting, tegenover gemiddeld 16 % in de Europese Unie ^[7]. Alleenstaande vrouwen met kinderen krijgen niet altijd voorrang, ondanks hun extreme kwetsbaarheid.

Het is niet hun schuld dat ze falen, het is het systeem dat faalt.

Moeders die hulp vragen, zijn vaak degenen die onder de aandacht van de sociale diensten komen. Omdat ze zichtbaar zijn, omdat ze instorten, omdat ze de taal niet goed beheersen of moeite hebben om hun situatie uit te leggen. Hun kwetsbaarheid wordt **verdacht, onderzocht en bestraft**.

Er zijn alternatieven

Zoals het *Office de l'Enfance* benadrukt, heb je huisvesting, lokale ondersteuning en een alomvattende aanpak van kwetsbaarheden nodig om ongerechtvaardigde separaties te voorkomen ^[8]. Plaatsing mag alleen ingezet worden als laatste redmiddel, niet omdat er een gebrek aan middelen is.

Er zijn antwoorden

Wat deze vrouwen ontbreekt, is niet liefde of wilskracht. Het is een dak boven hun hoofd, begeleiding, een kans. Het trauma van de scheiding is enorm, zowel voor het kind als voor de moeder. Het laat blijvende sporen na.

Een kind opvoeden is een uitdaging. Zelfs als je een job, een woning, een netwerk of een partner hebt. Als je dat allemaal niet hebt, wordt het een hele strijd. Dat maakt deze moeders niet minder competent. Het maakt hen kwetsbaarder. En juist daarom, en zonder enige rechtvaardiging, moeten zij voorrang krijgen.

[1] Défense des Enfants International – Belgique, *Entretien avec Benoît Van Keirsbilck*, 2022

[2] Huurbarometer, Brussels Hoofdstedelijk Gewest, 2024

[3] Ibid.

[4] Raming van het Rekenhof en gegevens van het Office de l'Enfance over de kosten van plaatsingen

[5] Internationale Verdrag inzake de Rechten van het Kind, VN, art. 9

[6] AGORA, *Précieux enfants*, 2020 ; Vie Féminine, *Aide à la jeunesse aveugle aux violences faites aux femmes*, 2023 ; LDH, *Le placement*, 2023

[7] Housing Europe, *The State of Housing in the EU* 2023

[8] Office de l'Enfance, *Dispositif d'accompagnement des familles en situation de vulnérabilité psychosociale*, 2022

MOEDER ZONDER DAK, MOEDER ZONDER RECHT

Wanneer een alleenstaande moeder de hoede over haar kind verliest omdat ze geen vaste woonplaats heeft, is dat een dubbele onrechtvaardigheid: voor haar, maar ook voor haar kind. Want **plaatsing in een pleeggezin betekent niet het einde van een moeilijke** periode, maar vaak het begin van een nieuwe, langere, complexere en pijnlijkere periode. En wanneer een eerste kind uit huis wordt geplaatst, ontstaat er wantrouwen. De blik van de instellingen wordt strenger en **het risico dat een ander kind wordt geplaatst, neemt toe**, zelfs zonder dat er iets is gebeurd.

In deze spiraal **is het niet het geweld dat moeders veroordeelt**. Het is niet de verwaarlozing. **Het is armoede, isolatie, onzekere huisvesting**. En juist de meest kwetsbare vrouwen worden geconfronteerd met deze meedogenloze mechanismen.

“ De fout is dat ik geen appartement heb.”

— Isabelle, alleenstaande moeder, geciteerd in Alter Échos ^[1]

Wanneer de rechten van kinderen afhankelijk zijn van het inkomen van hun ouders

Het **Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind** garandeert elk kind het recht om in zijn gezin te leven. En het **Europees Hof voor de Rechten van de**

Mens heeft herhaaldelijk bevestigd dat **materiële moeilijkheden op zich geen reden kunnen zijn voor een scheiding van het gezin** ^[2].

In de praktijk zijn kinderen uit arme gezinnen – met name kinderen van alleenstaande moeders – echter **oververtegenwoordigd in pleeggezinnen**. In plaats van hen te ondersteunen, **verzwakt het systeem deze vrouwen nog meer en interpreteert het hun kwetsbaarheid als een tekortkoming in hun opvoedingscapaciteiten** ^[3].

“ Wanneer je als vrouw dakloos of slecht gehuisvest bent, word je automatisch als ‘slechte moeder’ bestempeld.”

— AGORA, Précieux enfants, 2020 ^[4]

Onzekerheid wordt gestigmatiseerd

Veel moeders getuigen van een spiraaleffect: het verlies van een woning leidt tot de plaatsing van een kind, en vervolgens van een tweede. De instellingen ontwikkelen een logica van blijvend wantrouwen. Het vragen om hulp, de tranen, het zich terugtrekken, de verkeerde bewoordingen of het verkeerd omgaan met de situatie worden ‘alarmbellen’.

Armoede mag nooit een reden zijn om een gezin uit elkaar te halen. Want het is niet alleen een moeder die wordt weggehaald: het is een kind dat wordt weggerukt uit zijn dagelijkse leven, uit zijn broers en zussen, uit zijn buurt, uit zijn school, uit zijn vriendenkring... **Een kind dat vaak niet begrijpt wat er gebeurt. Dat zich gestraft, verlaten en verraden voelt.**

Huisvesting als voorwaarde voor ouderschap

Een woning vinden met een inkomen tussen € 1.300 en € 1.700 (minimuminkomen voor alleenstaanden of alleenstaanden met kinderen ten laste) is onmogelijk, a fortiori in Brussel. De wachtlijsten voor sociale woningen worden elk jaar langer. Maar in gerechtelijke beslissingen **wordt het gebrek aan huisvesting vaak aangevoerd als een objectieve reden voor plaatsing.**

In zijn proefschrift *Trajectoires de monoparentalité à Bruxelles : les femmes face aux épreuves de la parentalité* (Trajecten van alleenstaand ouderschap in Brussel: vrouwen en de uitdagingen van het ouderschap) identificeert onderzoeker Martin Wagener de **onzekere woonsituatie** als een van de belangrijkste knelpunten in het leven van alleenstaande moeders in extreme armoede in Brussel: “huisvesting, of het gebrek daaraan, is een trigger of een indicator voor het proces van uitsluiting van ouders” ^[5].

Wat we dragen bij ‘t Eilandje

We zien het elke dag: **het is niet liefde of wilskracht die deze moeders ontbreekt**, maar passende ondersteuning. Fatsoenlijke huisvesting, respectvolle begeleiding en een stabiele omgeving kunnen voldoende zijn om een destructieve scheiding te voorkomen.

[1] Alter Échos, *Maman et bébé sans domicile fixe*, 2023

[2] Internationale Verdrag inzake de Rechten van het Kind, VN, art. 9 ; Europees Hof voor de Rechten van de Mens

[3] Ligue des droits humains, *Le placement – chronique d’une séparation annoncée*, 2023

[4] diens AGORA / Lutte contre la pauvreté, *Précieux enfants*, 2020

[5] Wagener, Martin. *Trajectoires de monoparentalité à Bruxelles: les femmes face aux épreuves de la parentalité*, thèse, UCLouvain, 2013

SLACHTOFFER, DUS VERDACHTE?

In Brussel is **het tekort aan opvangplaatsen voor vrouwen in moeilijkheden schrijnend**, vooral voor vrouwen die geweld ontvluchten. Een alleenstaande moeder zonder woonplaats die zichzelf en haar kinderen wil beschermen, komt nog te vaak in een impasse terecht: **wachttijden, overvolle opvangcentra, versnipperde** of zelfs afwezige hulpverlening. In sommige gevallen keert de institutionele reactie zich zelfs **tegen haar**.

Dat is wat Sarah, een 42-jarige alleenstaande moeder, heeft meegemaakt toen ze de moed vond om het geweld van de vader van haar kind aan te geven.

“Vanaf het moment dat ik de vader aangaf, werd ik voor gek verklaard.”

— Sarah, 42 jaar, alleenstaande moeder

Deze **omkering van de schuld** is geen uitzondering. Ze wijst op een **aanhoudende onwetendheid over huiselijk geweld**, machtsmisbruik en de realiteit van vrouwen die vaak alleen staan, in een precare situatie verkeren en in grote nood verkeren.

Wanneer slachtofferschap een reden voor achterdocht wordt

In de praktijk **worden moeders in precare situaties vaak gezien als falend**, terwijl ze gewoon uitgeput zijn. Deze **gendergerelateerde stigmatisering** wordt door talrijke studies bevestigd: alleenstaande

vrouwen die hulp vragen, worden met argwaan bekeken – te beschermend, niet afstandelijk genoeg, emotioneel instabiel, niet zelfstandig genoeg... Subjectieve criteria worden gebruikt als rechtvaardiging voor plaatsing ^[1].

Het project **MIRIAM** heeft deze dynamiek aan het licht gebracht: alleenstaande moeders **staan onevenredig vaker bloot aan armoede, schendingen van sociale rechten, geweld...** en zullen zelden erkend worden als experts van hun eigen levensloop ^[2].

“Arm én moeder zijn is een combinatie van twee structureel onzichtbare kwetsbaarheden.”

— POD Maatschappelijke Integratie, Analyse genre et pauvreté, 2023 ^[3]

In het Circé vangen we die moeders op als volwaardig personen

In 't Eilandje vangen we via ons **centrum Circé elk jaar honderden vrouwen** op, waarvan een groot deel kinderen heeft die in een pleeggezin zijn geplaatst of dreigen te worden geplaatst. **Ze zijn niet ‘verloren’. Ze vechten.** Soms zijn ze gebroken, maar ze zijn niet hulpeloos. Ze zijn gedesorganiseerd, maar niet incapabel. Ze komen op zoek naar een plek waar ze weer voet aan de grond kunnen krijgen.

Onze begeleiding begint met het **herstellen van waardige omstandigheden**:

- Een administratief adres;
- Regularisatie bij het OCMW en/of bij het ziekenfonds;
- Een vernieuwing van de identiteitskaart ;
- **Juridische begeleiding om hun rechten te doen gelden**, ook hun rechten als ouder.

In het Circé **geloven wij dat die band hersteld kan worden**, op voorwaarde dat moeders de middelen krijgen om weer een actieve rol te spelen in hun ouderschap.

“Ze zijn beter af zonder mij ...”

Dit zijn de woorden van sommige vrouwen die we opvangen. Woorden van schuldgevoel, vermoeidheid, berusting. Het is onze taak om hen tegenspreken. Om hen te laten zien dat ze niet alleen zijn. Dat het **ouderschap niet verdwijnt met de bestaansonzekerheid**. Dat hun kracht niet mag worden afgemeten aan hun inkomen.

Met ruimtes zoals de **oudercafés** in ons opvanghuis voor vrouwen en gezinnen kunnen ze hun ervaringen, twijfels en opvoedingsmethoden delen. En er soms om lachen. **Hun rol als moeder terugwinnen, zonder oordeel, zonder schaamte.**

We organiseren ook activiteiten voor moeders en kinderen: uitstapjes, bioscoopbezoek, gezellige momenten. Want **vreugde is ook een hefboom voor herstel**. Deze momenten van verbondenheid zijn vaak **de eerste concrete herverbinding tussen een moeder en haar kind**.

[1] Vie Féminine, *L'Aide à la jeunesse aveugle aux violences faites aux femmes*, 2023

[2] Projet MIRIAM, *Femmes, précarité et monoparentalité*, SPP Intégration Sociale, 2021

[3] POD Maatschappelijke Integratie, *Analyse croisée Genre et pauvreté*, 2023

[4] Site van 't Eilandje – www.ilot.be/circe

[5] Ligue des droits humains, *Le placement – chronique d'une séparation annoncée*, 2023

SCHULDIG AAN BESTAANSONZEKERHEID.

In Brussel dwingt het gebrek
aan betaalbare woningen moeders
om op straat te leven, ver van hun
kinderen die in een instelling zijn geplaatst.

EN MORGEN EEN EXPERTISECENTRUM “GENDER, ONZEKERHEID & MAATSCHAPPELIJK WERK”

Momenteel werkt 't Eilandje aan de oprichting van een expertisecentrum 'gender, onzekerheid & maatschappelijk werk' om de realiteit van de meest kwetsbare vrouwen beter te begrijpen, onze begeleiding te verrijken en professionals in de jeugdhulpverlening op te leiden rond deze specifieke uitdagingen.

Ons doel is de synergie tussen sectoren te versterken: jeugdhulpverlening, dakloosheid, geestelijke gezondheid en sociale rechten.

We willen dat de verhalen van deze vrouwen niet langer worden genegeerd, maar worden gehoord, begrepen en meegenomen in institutionele beslissingen.

Slachtoffer zijn mag nooit een fout zijn. Vluchten voor geweld mag nooit de band tussen moeder en kind in gevaar brengen. Wat deze vrouwen vragen, is geen gunst. Het is bescherming, een recht. Een kans om eindelijk opnieuw te beginnen, in veiligheid.

In 't Eilandje bieden we alleenstaande moeders opvang, maaltijden, sociale begeleiding en noodopvang. Maar onze capaciteit is beperkt.

Daarom zetten we ons in en pleiten we voor:

- het **creëren van betaalbare woningen voor kwetsbare gezinnen**, met name door 't Eilandje en zijn partners;
- de **verbouwing van de gemeenschappelijke ruimtes van onze opvangtehuizen tot individuele studio's**, die meer respect hebben voor de autonomie en de familieband;
- een **duidelijke prioriteit voor huisvesting voor alleenstaande moeders**, om onrechtvaardige plaatsingen te voorkomen;
- het einde van het beleid dat **arme vrouwen straft in plaats van hen te ondersteunen**.

INTERVIEW MET BENOÎT VAN KEIRSBILCK

“Arm zijn zou nooit een reden mogen zijn om een kind van zijn of haar familie te scheiden”

Benoît Van Keirsbilck, directeur van Défense des Enfants International – België, waarschuwt voor de banalisering van maatregelen om kinderen uit hun gezin te halen. Hij roept op om hun rechten beter te respecteren en gezinnen te ondersteunen voordat ze uit elkaar worden gehaald.

Waarom is het belangrijk om te praten over kinderen die van hun familie gescheiden worden?

Omdat ze tot de meest kwetsbare kinderen behoren. Elk jaar worden in Frankrijk bijna 40.000 kinderen toevertrouwd aan instellingen, pleeggezinnen of gespecialiseerde diensten. Deze scheiding, die een uitzondering zou moeten blijven, is maar al te vaak een antwoord op armoede, bij gebrek aan gepaste ondersteuningsoplossingen.

Is plaatsing in een instelling op zich een probleem?

Ik gebruik liever de uitdrukking “zorg buiten de familiale omgeving” omdat het begrip “plaatsing” een passieve dimensie heeft (waarbij het kind een object is dat verplaatst moet worden). Zorg buitenshuis kan noodzakelijk zijn, maar het mag nooit een antwoord op armoede zijn. Toch zijn kinderen uit arme gezinnen oververtegenwoordigd in gezinsscheidingen. Dit is een structureel onrecht. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft erop gewezen dat het

leven in precare omstandigheden nooit zijn voor gezinsscheiding kan verantwoorden.

Welke alternatieven moeten dan worden gepromoot?

De eerste verantwoordelijkheid van de Staat is om gezinnen te ondersteunen zodat zij hun rol kunnen vervullen. Dit houdt in dat gezinnen toegang moeten hebben tot behoorlijke huisvesting, voldoende sociale bijstand en lokale diensten. Ook moet er meer gezinsopvang worden ontwikkeld, met goede begeleiding, en moet er bij alle beslissingen beter rekening worden gehouden met de mening van het kind.

Hoe zit het met het recht van kinderen om bij hun ouders te wonen?

Het is een grondrecht. Het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind erkent dat kinderen zoveel mogelijk het recht hebben om in hun eigen gezin op te groeien. Ouders hebben de primaire verantwoordelijkheid om hun kinderen op te voeden en hun ontwikkeling te bevorderen. Maar het is ook de plicht van de staat om de nodige hulp te bieden zodat ouders deze rol kunnen vervullen.

Wat zijn de concrete toezeggingen van Staten op dit gebied?

De Staten moeten beleid voeren dat gericht is op preventie, op ondersteuning van gezinnen in moeilijkheden en ervoor

Benoit Van Keirsbilck, directeur van Défense des Enfants International

zorgen dat onnodige scheidingen worden voorkomen. Dit houdt met name in dat er daadwerkelijk toegang moet zijn tot huisvesting, sociale en gezondheidsdiensten, onderwijs, maar ook tot begeleiding bij het ouderschap. Laten we niet vergeten dat armoede meestal het gevolg is van ontoereikend sociaal beleid. De beperking van het recht op een werkloosheidsuitkering in de tijd is een goed voorbeeld van een beleid dat geen rekening heeft gehouden met de gevolgen voor kinderen en gezinnen. Dit beleid dreigt een groot aantal mensen in een nog precare situatie te brengen. Alle nieuwe wetgeving zou beoordeeld moeten worden op de gevolgen voor kinderen en hun rechten (in het Engels spreekt men van CRIA: Child Rights Impact Assessment).

Speelt armoede een rol bij het scheiden van kinderen van hun families?

Helaas wel. Uit talrijke studies, zoals de jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, blijkt dat armoede een verzwarende factor blijft. Kinderen worden nog steeds uit hun gezin weggehaald, niet omdat ze in gevaar zijn, maar omdat hun ouders niet over de middelen beschikken om voor hen te zorgen. Dat is een diepe onrechtvaardigheid. En het kost de samenleving meer geld, dat is ruimschoots aangetoond.

PLEIDOOI

KIND IN PLEEGZORG, OUDER GEVANGEN IN ARMOEDE

Wanneer armoede een reden voor scheiding wordt, **is er geen sprake meer van bescherming. Het is onrechtvaardig.**

Wanneer armoede een gezin verhindert zich te herstellen, is dat een collectieve mislukking.

Vandaag ontvangt **een alleenstaande moeder met een kind ten laste die van een minimuminkomen leeft, maximaal 1 776 euro per maand.** Maar als haar kind in een pleeggezin wordt geplaatst, wordt ze opnieuw gekwalificeerd als “alleenstaande”: haar inkomen daalt tot **1 314 euro** ^[1]. En met deze nieuwe status **verliest ze ook haar voorrang op sociale huisvesting.**

Zonder huisvesting is het onmogelijk om de hoede terug te krijgen.

Zonder kind is er geen voorrang meer voor huisvesting.

Het is een vicieuze cirkel. **Administratief logisch. Menselijk destructief.**

Een scheiding die tijdelijk had moeten zijn, wordt een blijvende breuk.

Niet door nalatigheid. **Door institutionele verwaarlozing.**

Een systeem dat mislukking organiseert

In Brussel **zijn 87 % van de eenoudergezinnen vrouwen** ^[2]. **Een kwart van hen leeft onder de armoedegrens** ^[3]. Ze kampen met verschillende kwetsbaarheden: gezinsbreuk, onzekere job, mentale gezondheidsproblemen, geweld in het verleden, sociaal isolement, niet-gebruik van hun rechten.

Zij zijn de eersten die worden gestraft en de laatsten die worden gesteund.

Het sociale stelsel, dat in theorie bescherming zou moeten bieden, **straft hun armoede in plaats van die armoede te bestrijden.** En bovenal: **het maakt hun ouderschap afhankelijk van criteria die onmogelijk kunnen worden vervuld zonder voorafgaande ondersteuning.**

Hoe kan men beweren het belang van het kind te verdedigen en tegelijkertijd de ouders de concrete middelen ontzeggen om het op een waardige manier op te vangen?

Hoe kan men spreken van bescherming wanneer gezinnen in precaire omstandigheden het recht wordt ontzegd om samen te leven?

Wat 't Eilandje voorstelt, en wat wij vragen

In 't Eilandje weten we dat huisvesting **het verschil kan maken tussen een breuk en een nieuwe start.**

We weten dat **honderden moeders die bij Circé worden begeleid**, weer contact willen leggen met hun kind.

We weten dat **onze opvanghuizen**, onze 'oudercafés', onze activiteiten voor moeders en kinderen, enz. **kwetsbare maar levendige banden herstellen**.

Maar dat is niet genoeg. Daarom **nemen we vandaag een eenvoudige, dringende en rechtvaardige maatregel**:

Voorrang bij huisvesting voor ouders in een kwetsbare situatie wier kinderen in een instelling zijn geplaatst.

Deze maatregel is **gebaseerd op het recht, in overeenstemming met het belang van het kind en in overeenstemming met internationale verplichtingen**. Hij zou onnodige scheidingen voorkomen. Hij zou volwassenen uit de meest kwetsbare gezinnen **de middelen geven om weer ouders te worden**. Hij zou mogelijk maken wat wij elke dag doen: **banden herstellen** in plaats van ze te verbreken.

Wat we weigeren, wat we opbouwen

Wij zullen niet meewerken aan een samenleving die **kinderen uit de ellende haalt** om die ellende vervolgens in stand te houden. Wij zullen vechten voor **een samenleving die ouders de middelen geeft om hun kind(eren) terug te vinden**.

Samen met u, met onze sectorale en intersectorale partners, met de vrouwen die wij begeleiden, **willen wij een structureel antwoord bieden op een vermijdbare onrechtvaardigheid**. Onze ambitie voor de toekomst is om **een eigen park van betaalbare woningen te creëren** voor de meest kwetsbaren. In de komende jaren zullen we onze inspanningen verdubbelen om zoveel mogelijk mensen in Brussel en Wallonië die in grote onzekerheid leven, toegang te geven tot een duurzame en waardige woning.

Een dak boven je hoofd is geen luxe.

Het is de eerste voorwaarde om moeder of vader te kunnen zijn.

Het is de basis voor een rechtvaardige toekomst.

[1] Barema 2024 – Leefloon met/zonder kinderen (POD Maatschappelijke integratie)

[2] Statbel, *Structure des familles monoparentales*, 2023

[3] Ligue des familles, *Recherche-action sur la monoparentalité*, 2022

[4] Wagener, Martin. *Trajectoires de monoparentalité à Bruxelles*, UCLouvain, 2013

[5] Europees Hof voor de Rechten van de Mens, jurisprudentie Konovalova en anderen t/ Rusland, 2014

WAT WE VOORAL VERDEDIGEN

WEG UIT DE DAKLOOSHEID

In 't Eilandje bieden we alleenstaande moeders opvang, maaltijden, sociale begeleiding en noodopvang. Maar onze capaciteit is beperkt.

Daarom zetten we ons in en pleiten we voor:

- het **creëren van betaalbare woningen voor kwetsbare gezinnen**, met name door 't Eilandje en zijn partners;
- de **verbouwing van de gemeenschappelijke ruimtes van onze opvangtehuizen tot individuele studio's**, die meer respect hebben voor de autonomie en de familieband;
- een **duidelijke prioriteit voor huisvesting voor alleenstaande moeders**, om onrechtvaardige plaatsingen te voorkomen;
- het einde van het beleid dat **arme vrouwen straft in plaats van hen te ondersteunen**.

Kan een gift echt een scheiding voorkomen?

Ja. Tijdelijke huisvesting, begeleiding van de ouders en een tijdelijke woning kunnen voldoende zijn **om een gezin bij elkaar te houden**.

Want moeder zijn zonder huisvesting mag nooit betekenen dat je verdacht bent. Het moet een **alarmbel zijn voor een collectieve, menselijke en solidaire reactie**.

Elke gift telt, handel nu : BE33 0017 2892 2946

Door ons werk te steunen, helpt u hoop te brengen aan de bijna 3300 mensen die van onze diensten gebruikmaken. Jaarlijks biedt 't Eilandje meer dan 25 000 overnachtingen in opvanghuizen, deelt ongeveer 50 300 maaltijden uit en biedt het bijna honderd mensen een nieuw thuis.

T 0472 17 39 83
E schenkers@eilandjevw.be
Sint-Gilliskerkstraat 73
1060 Brussel
www.ilot.be

